

תוכנית דמוקרטיה ומשפט

נבצר את הדמוקרטיה מפני ניסיונות פירוק שלטון החוק ומחיקת הערכים הדמוקרטיים.

הדמוקרטיה נועדה להבטיח את חירות האדם, את זכויותיו ואת ההגנה עליו מפני כוח שלטוני בלתי מרוסן. זהו החוזה הבסיסי בין המדינה לאזרח: האזרחים מעניקים לשלטון כוח – והשלטון מחויב להשתמש בו בהתאם לחוק, למען הציבור ותוך שמירה על זכויותיו. מדינה דמוקרטית היא מדינת חוק, בה זכויות האזרחים נשמרות, מוסדות המדינה משרתים את הציבור ולא את המנהיג ועובדי ציבור מבצעים את תפקידם ללא פחד מלחצים פוליטיים. זוהי דמוקרטיה אמיתית ומתוקנת, ששמה את האדם במרכז.

הדמוקרטיה הישראלית נמצאת כיום תחת מתקפה שמאיימת לפרק את היסודות החשובים ביותר של הדמוקרטיה ליברלית. הממשלה הנוכחית חותרת לכוח בלתי מוגבל, ומנהלת מתקפה שיטתית נגד שומרי הדמוקרטיה בבתי המשפט, בייעוץ המשפטי, בתקשורת, במשטרה ובשירות הציבורי. היא מבקשת לנצל את חולשות המערכת הישראלית כדי לרסק את הדמוקרטיה מבפנים, ולפרק את הבלמים שמגנים עלינו מפני שלטון חסר מעצורים.

כדי לבצר את הדמוקרטיה הישראלית, לא מספיק רק לבטל את חוקי ההפיכה המשטרית. צריך להשלים את המערכת החוקתית שישראל מעולם לא השלימה: להסדיר בחוק את היחסים בין הרשויות ולעגן זכויות יסוד בחוקי יסוד. צריך להילחם בשחיתות, לחזק את הכנסת ואת מערכת המשפט, ולהבטיח ששירות המדינה יישאר מקצועי, ממלכתי ונקי מפוליטיזציה. זו הדרך להבטיח הגנה על זכויות נשים, להט"ב, מיעוטים, עובדים. זו הדרך להבטיח תקשורת חופשית ושירות ציבורי שמשרת את הציבור ולא את המנהיג. רק דמוקרטיה ליברלית חזקה תבטיח חופש ושוויון לכל אזרחי ישראל.

5 הצעדים שנעשה כדי לבצר את הדמוקרטיה למען החופש והשוויון של אזרחי ישראל:

1. נבצר את הזכויות האזרחיות והחברתיות בחוקי יסוד וניתן להם מעמד עליון.

הזכות לשוויון, חופש הביטוי, חופש המחאה, חופש הדת והחופש מדת אינן יכולות להישאר תלויות ברצונה של ממשלה כזו או אחרת. נעגן בחוקי יסוד את זכויות האדם ואת הזכויות החברתיות – כולל הזכות לבריאות, לחינוך ולדיוור – וניתן להן מעמד חוקתי עליון. נתקן גם את חוק הלאום כך שישקף באופן ברור את מחויבותה של ישראל להיות גם יהודית וגם דמוקרטית, ברוח מגילת העצמאות. כך, נבטיח שכל רשויות המדינה יהיו מחויבות לדאגה לאזרח, להבטחת חיים בכבוד ולשמירה על זכויותיו.

2.

נחזק את הכנסת ואת עקרון הפרדת הרשויות, ונחוקק את חוק יסוד: החקיקה.

רשות מחוקקת חזקה צריכה לפעול במסגרת כללי משחק דמוקרטיים ברורים. נחוקק את חוק יסוד: החקיקה, שיסדיר את מעמדם של חוקי היסוד, יקבע כללים ברורים לחקיקתם ויסדיר את היחסים עם הרשות השופטת והביקורת השיפוטית על חקיקה. במקביל, נחזק את הכנסת כגוף שמפקח באמת על הממשלה: נשפר את עבודת הוועדות והמליאה וניתן להן כלים אפקטיביים לפיקוח על עבודת הממשלה, נחזק את ועדת האתיקה, נטייב את תהליכי החקיקה כך שיהיו מקצועיים ויעילים.

3.

נבטיח את נאמנות בכירי שירות המדינה ועובדי הציבור לאינטרס הציבורי ולחוק.

השירות הציבורי חייב לשרת את הציבור, לא את הפוליטיקאים. נבטיח את מחויבות עובדי

המדינה לשלטון החוק ולא־ינטרס הציבורי. נקבע כללי אתיקה מחייבים לנבחרי ציבור ונגדיר סטנדרטים ברורים לשירות הציבורי. נעגן בחוק את עצמאות הייעוץ המשפטי והמעמד המחייב של חוות הדעת המשפטית, נבטיח הליכי מינוי מקצועיים ושקופים לתפקידים בכירים, ונגן על שומרי הסף מפני לחצים פוליטיים. כך, נבטיח שהרשות המבצעת תהיה מקצועית ותפעל בכפוף לחוק ולטובת הציבור - ולא מתוך נאמנות ולחצים פוליטיים.

4. נבטל את כל חוקי ההפיכה המשטרית ונייעל את מערכת המשפט.

נמפה ונבטל את כל חוקי ההפיכה המשטרית, נשמור על עצמאות מערכת המשפט ונסדיר את הביקורת השיפוטית והיחסים בין הרשויות. נבטל את החוק לשינוי הועדה לבחירת שופטים שיוצר פוליטיזציה של הליך המינוי, ואת החוק להרחבת סמכויות בתי הדין הדתיים, היוצר מערכת שיפוטית מקבילה שאינה כפופה לחוקי המדינה.

במקביל, נוביל רפורמה אמיתית במערכת המשפט: נמנה שופטים, נקים בתי משפט לערעורים ונפעל לקיצור משך הזמן של הליכים משפטיים. בתוך כך, נקדם פתרונות ייעודיים לפתרון סכסוכים, הנגשה דיגיטלית של הליכים פשוטים, פתרונות קהילתיים ועוד בכדי לשפר את הנגישות של אזרחיות ואזרחים לצדק.

5. ננהל מלחמת חורמה ואכיפה נחרצת נגד השחיתות, ונחוקק את חוקי הגבלת הכהונה.

הדמוקרטים יהיו חוד החנית של המלחמה בשחיתות וההגנה על שלטון החוק. נחמיר את הענישה על שחיתות שלטונית ונחזק את השקיפות בניהול כספי ציבור. בנוסף, נחזק את המאבק בשחיתות: נקצה משאבים לגורמי האכיפה, נפסיק את רדיפת החוקרים ושומרי הסף וניתן רוח גבית למאבק בשחיתות. נחוקק חוקי הגבלת כהונה: נגביל את כהונת ראש הממשלה לשמונה שנים, נקבע מנגנונים ברורים לנבצרות, ונעגן בחוק איסור כהונה תחת כתב אישום לשרים ולראש הממשלה.